

[Damsgaard.]

antaget dem som medhjælpere, og fordi vi tror, at en sådan bestemmelse om „ret til“ vil skade tilgangen til dagskoleundervisning — og den ønsker vi fremmet, men på et frivilligt grundlag. Men flertallet i udvalget ville ikke være med til at lade denne bestemmelse helt udgå, og vi er så gået med til at lade de 14 og 15-årige få denne ret til en ugentlig frieftermiddag i vintermånederne, hvis de iøvrigt vil deltage i en dagskole. Egentlig mener jeg, princippet er forkert, sådan som jeg har sagt, men bestemmelsen vil virke mindst generende, når det drejer sig om de helt unge, og for iøvrigt at få enighed om en række andre betydningsfulde ændringer i loven er vi gået med.

Ændringsforslag nr. 2 vil jeg understrege. Indholdet af § 1, stk. 2, bliver nu det samme som i gældende lov; hvis der melder sig 15 elever i alderen 14—18 år eller forældre til 15 elever, så er det kommunalbestyrelsens pligt at sætte et skolearbejde i gang. Sådan har det været hidtil, og det har virket godt. Jeg har aldrig hørt om, at nogen kommunalbestyrelse stillede sig vrangvilligt, når et tilstrækkeligt antal elever meldte sig.

Paragraffen om det forsøgsvis tvungne 8. skoleår eller, om man hellere vil, paragraffen om en udvidelse af undervisningspligten udgår af loven. Det har jeg arbejdet for, og det er godt, det er sket. Vi er imod princippet om en udvidelse af undervisningspligten. Og det undrer mig forresten også, at man fremsætter forslag herom just nu, hvor der er stor mangel på lærerkræfter og lokaler til de skolepligtige børn.

Ved ændringsforslag nr. 36 åbnes der mulighed for en forsøgsundervisning i lighed med, hvad der kan etableres i henhold til andre gældende skolelove. Men når det radikale „Middelfart Venstreblad“ i en artikel, hvor der udtrykkes tilfredshed med, at vi slipper for det „ottende skoleår“, føjer til, at vi nu skal til at trækkes med en forsøgsvis slags tvungen ungdomsskole, er dette helt forkert. Det er netop det, vi har undgået ved, at § 3 udgår af loven. Vil man nogetsteds forsøge nye veje i ungdomsskoleundervisningen, bliver det absolut frivilligt, om de unge vil deltage heri. Undervisningspligten er fjernet.

Overordentlig stor betydning tillægges

jeg ændringen om, at de ungdomsnævne, der nu bliver i landkommunerne, byerne og amterne, kun får indstillingsret til kommunalbestyrelserne, således at kommunalbestyrelserne alene får den bevilgende myndighed. Det er dem, der skal skaffe pengene, og det er en rimelig understregning af det kommunale selvstyre, at de helt har hånd i hanke med, hvad pengene bruges til. Jeg mener også, det er et fremskridt, at vi har fået antallet af personer i disse ungdomsnævne betydeligt nedsat, for eksempel til i en landkommune at være normalt 5, eventuelt 7, sammensat på den måde, at sognerådet vælger 2 af disse, og desuden vælger sognerådet 1 efter indstilling af lærerne i kommunen og 2 efter indstilling af de foreninger i kommunen, der virker med ungdomsarbejde.

På lige vis er antallet af personer i ungdomsnævnene for købstæder og amter nedsat fra det foreslåede, og valg foregår efter de samme principper.

Vi har i udvalget naturligvis også drøftet de noget forbedrede lønsatser og iøvrigt lovens økonomiske konsekvenser, som næppe bliver helt små. Jeg skal ikke komme ind herpå ved denne lejlighed, nu bliver det jo kommunalbestyrelsernes ansvar, og i forhold til det, der ydes fra kommunerne, bliver statens udgift sat i forhold hertil. Men jeg vil gerne understrege det, udvalget i enighed har skrevet i betænkningen til § 15, at det 50 pct.s tillæg til timelønnen må betragtes som en undtagelse, og at det påhviler kommunerne at vise tilbageholdenhed med at yde dette tillæg.

Jeg finder det også heldigt, at det fastslås, at det er en hovedregel, at eleverne i aftenskolerne selv betaler de fornødne læremidler, og at eleverne også fremover, som det er tilfældet nu, kan betale et indskrivningsbeløb. Jeg mener nemlig ikke, det er klogt at gøre alt gratis for de unge.

Den økonomiske ulighed, der i forslaget bestod imellem de særlige ungdomsskoler og efterskolerne, har vi udlignet ved at forhøje beløbet til elevunderstøttelser på efterskoler fra $\frac{2}{5}$ til halvdelen af den godkendte elevbetaling. Dette sammen med en ny bestemmelse om, at kommuner nu kan yde understøttelse til unge mennesker til et ophold på en efterskole og herefter få halvdelen heraf refunderet fra staten, vil gøre, at økonomiske vanskeligheder ikke